

**FOLKETINGET
STATSREVISORERNE**

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

**Juni 2022
– 17/2021**

**Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger**

Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret

17/2021

Beretning om

Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2022

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Kirkeministeren afgiver en redegørelse til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministerens redegørelse.

På baggrund af ministerens redegørelse og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i oktober 2021.

Ministerens redegørelse, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorernes eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorernes Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2021, som afgives i februar 2023.

Statsrevisorernes bemærkning tager udgangspunkt i denne karakterskala:

Karakterskala

Positiv kritik	<ul style="list-style-type: none"> • finder det meget/særdeles positivt • finder det positivt • finder det tilfredsstillende/er tilfredse med
Kritik under middel	<ul style="list-style-type: none"> • finder det ikke helt tilfredsstillende
Middel kritik	<ul style="list-style-type: none"> • finder det utilfredsstillende/er utilfredse med • påpeger/understreger/henstiller/forventer • beklager/finder det bekymrende/foruroligende
Skarp kritik	<ul style="list-style-type: none"> • kritiserer/finder det kritisabelt/kritiserer skarpt/indskærper • påtaler/påtaler skarpt
Skarpeste kritik	<ul style="list-style-type: none"> • påtaler skarpt og henleder særligt Folketingets opmærksomhed på

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf.: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til:

Stibo Complete lager og logistik
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg

Tlf.: 4322 7300
kundeservice@stibocomplete.com
www.stibocomplete.dk

ISSN 2245-3008
ISBN trykt 978-87-7434-762-0
ISBN online 978-87-7434-763-7

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret

Ifølge lov om trossamfund uden for folkekirken, der trådte i kraft den 1. januar 2018, kan et trossamfund eller en menighed anmode Kirkeministeriet om at blive registreret som anerkendt. Som anerkendt får trossamfundet eller menigheden adgang til at ansøge Skatteministeriet om at opnå en række skattemæssige fordele og adgang til at udføre visse myndighedsopgaver, fx vielser.

Kirkeministeriet blev med loven forpligtet til at oprette og drive et digitalt trossamfundsregister og til at føre tilsyn med området, herunder kontrollere, at anerkendte trossamfund og menigheder indberetter de lovpligtige oplysninger til registret.

Statsrevisorerne finder, at Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret har været utilfredsstillende, og at ministeriets kontrol og tilsyn med området har været utilstrækkeligt. Dette til trods for, at Kirkeministeriet har fået et markant bevillingsløft til at håndtere Trossamfundsregistret.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at Kirkeministeriet for sent er gået i gang med at følge op på indberetningen af årsregnskaberne for 2020 fra trossamfund og menigheder. Ministeriet har desuden ikke sikret sig, at alle trossamfund og menigheder har indberettet årsregnskaberne for 2018 og 2019.

Da Kirkeministeriets stikprøvekontrol i de indberettede årsregnskaber for 2018 og 2019 viste, at der var mange fejl og mangler, ca. 74 %, forventer Statsrevisorerne, at Kirkeministeriet - i hvert fald i en periode - udvider stikprøvekontrollen af årsregnskaberne fra trossamfund og menigheder.

Statsrevisorerne

13. juni 2022

Klaus Frandsen
Frank Aaen
Henrik Thorup
Mette Abildgaard
Leif Lahn Jensen
Troels Lund Poulsen

Statsrevisorerne bemærker:

- at Trossamfundsregistrets oplysninger er ufuldstændige, idet 47 % af de 417 anerkendte trossamfund og menigheder ultimo februar ikke har indberettet de lovpligtige oplysninger om deres årsregnskaber eller udarbejdet årsregnskaberne i overensstemmelse med reglerne
- at der er risiko for, at 113 anerkendte trossamfund og menigheder uberettiget kan have fået skattemæssige fordele, idet deres indberetninger for 2020 ikke fuldt ud lever op til betingelserne for fortsat anerkendelse.
- at Kirkeministeriet ikke har gennemført kontrol af, om et trossamfund lever op til kravet om at have mindst 50 myndige medlemmer.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og konklusion	1
1.1. Formål og konklusion	1
1.2. Baggrund	4
1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning	6
2. Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret	10
2.1. Oplysninger i Trossamfundsregistret	10
2.2. Kirkeministeriets opfølgning	15
Bilag 1. Metodisk tilgang	21
Bilag 2. Ordliste	27

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til denne undersøgelse og afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionen har revideret regnskaberne efter § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3 i rigsrevisorloven.

Beretningen vedrører finanslovens § 22. Kirkeministeriet.

I undersøgelsesperioden har der været følgende ministre:

Mette Bock: november 2016 - juni 2019

Joy Mogensen: juni 2019 - august 2021

Ane Halsboe-Jørgensen: august 2021 -

Beretningen har i udkast været forelagt Kirkeministeriet, hvis bemærkninger så vidt muligt er afspejlet i beretningen.

1. Introduktion og konklusion

1.1. Formål og konklusion

1. Denne beretning handler om, hvorvidt Kirkeministeriet forvalter Trossamfundsregistret tilfredsstillende. Vi undersøger, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder, og om Kirkeministeriet har fulgt tilstrækkeligt op på, om de anerkendte trossamfund og menigheder indberetter de korrekte oplysninger til registret.

2. Den 1. januar 2018 trådte lov om trossamfund uden for folkekirken (herefter trossamfundsloven) i kraft. Loven samlede og tydeliggjorde trossamfundenes rettigheder og pligter i én lov. Disse rettigheder og pligter var tidligere reguleret af lovgivningen på forskellige områder. Formålet med loven var bl.a. at skabe større åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes økonomi og organisation. Med loven blev der desuden indført et lovfæstet tilsyn med de anerkendte trossamfund og en direkte hjemmel for kirkeministeren til at tilbagekalde et trossamfunds anerkendelse, hvis betingelserne for anerkendelsen ikke er overholdt.

3. Kirkeministeriet blev med trossamfundsloven forpligtet til dels at oprette og drive et digitalt trossamfundsregister, dels at kontrollere, at anerkendte trossamfund og menigheder indberetter de lovpligtige oplysninger til registret. Ministeriet fik en årlig bevilling fra 2018 og frem på 1,3 mio. kr. til denne opgave. Bevillingen blev på grund af øgede udgifter til administration af trossamfundsloven mv. forhøjet med 2,8 mio. kr. i 2021, 3,5 mio. kr. i 2022, 4,6 mio. kr. i 2023 og 5 mio. kr. i 2024 og fremadrettet, jf. § 22.11.01.10 i finansloven for 2022.

Kirkeministeriet etablerede i efteråret 2018 det digitale trossamfundsregister, som er offentligt tilgængeligt på ministeriets hjemmeside. Trossamfundsregistret skal sikre, at der skabes større åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes og menighedernes økonomi og organisation. Det fremgår bl.a. af bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, at trossamfund og menigheder årligt er forpligtede til fx at indberette årsregnskaber, medlemstal og oplysninger om eventuelle donationer til registret, efter de er blevet anerkendt.

4. Med anerkendelsen får et trossamfund eller en menighed adgang til at ansøge Skatteministeriet om at opnå en række skattemæssige fordele på baggrund af det religiøse virke, fx fradragsret for gaver og løbende ydelser til trossamfundet. Anerkendelsen åbner også mulighed for tilladelse til at udføre myndighedsopgaver såsom at foretage vielser. Hvis trossamfund og menigheder ikke er anerkendte, bortfalder de retsvirkninger, der følger af anerkendelsen. Det betyder, at trossamfundets religiøse forkyndere ikke kan søge om vielsesbemyndigelse, ligesom trossamfundets økonomiske grundlag muligvis forringes, idet adgangen til at opnå skattemæssige fordele på baggrund af det religiøse virke er betinget af anerkendelse.

Man skal ikke være anerkendt efter trossamfundsloven for at være trossamfund eller menighed i Danmark. Retten til at være et trossamfund eller en menighed følger af den grundlovssikrede religionsfrihed. En eventuel tilbagekaldelse af anerkendelsen medfører derfor ikke et forbud mod eller en indskrænkning af trossamfundets aktiviteter. Hvis et trossamfund ikke er anerkendt, bortfalder imidlertid de retsvirkninger, der følger af anerkendelsen.

5. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Kirkeministeriet forvalter Trossamfundsregistret tilfredsstillende.

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til undersøgelsen i januar 2022.

Hovedkonklusion

Kirkeministeriet har ikke forvaltet Trossamfundsregistret tilfredsstillende. Konsekvensen er, at registret ikke i tilstrækkelig grad bidrager til trossamfundslovens formål om at sikre større åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes økonomi og organisation.

Trossamfundsregistret indeholder ikke alle de lovpligtige oplysninger

Undersøgelsen viser, at 47 % af de 417 anerkendte trossamfund og menigheder ultimo februar 2022 enten mangler at indberette deres årsregnskaber for 2020 eller ikke har udarbejdet årsregnskaberne i overensstemmelse med kravene til regnskabsklasse A i årsregnskabsloven eller i overensstemmelse med kravene til oplysninger om donationer. Der er endvidere 4 % af trossamfundene og menighederne, som ikke har sørget for den lovpligtige indberetning af medlemstal.

Undersøgelsen viser yderligere, at der i 2021 var 113 anerkendte trossamfund og menigheder, som bl.a. i kraft af Kirkeministeriets anerkendelse fremgik af Skatteministeriets liste over godkendte foreninger, som kan opnå skattemæssige fordele. Dette til trods for, at disse trossamfund og menigheder ikke umiddelbart levede op til kriterierne for fortsat anerkendelse på baggrund af deres indberetninger for 2020. Det beror dog på en konkret vurdering fra Kirkeministeriet, om disse trossamfund og menigheder burde have frataget anerkendelsen.

Kirkeministeriet har ikke fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, som ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret

Undersøgelsen viser, at Kirkeministeriets opfølgning på indberetningen af årsregnskaberne for 2020 og medlemstallene pr. 1. januar 2021 først er påbegyndt i december 2021 og endnu ikke er afsluttet. Herudover har ministeriet endnu ikke sikret sig, at alle trossamfund og menigheder har indberettet årsregnskaberne for 2018 og 2019 og medlemstallene pr. 1. januar 2019 og pr. 1. januar 2020.

Kirkeministeriet har endnu ikke påbegyndt stikprøvekontrollen af årsregnskaberne for 2020, men undersøgelsen viser, at ca. 74 % af de indberettede årsregnskaber for 2018 og 2019, som ministeriet udtog til stikprøvekontrol i tidligere år, enten ikke levede op til formkravene eller manglede de påkrævede oplysninger om donationer. Det store antal fejl i stikprøvekontrollen medførte ikke, at ministeriet udvidede stikprøven. Undersøgelsen viser også, at de data, som ministeriet hidtil har baseret sine stikprøver på, formentlig ikke er korrekte og fyldestgørende, da Trossamfundsregistrets oplysninger fra trossamfund og menigheder om modtagelse af donationer i 2020 i 10 % af tilfældene ikke svarer til oplysningerne i deres regnskaber for 2020.

Kirkeministeriet har siden trossamfundslovens vedtagelse fået en forhøjet bevilling til at håndtere tilsynet med Trossamfundsregistret. Rigsrevisionen finder derfor, at ministeriet bl.a. derfor burde have udvidet sin stikprøvekontrol på baggrund af den store andel af fejl i tidligere år og burde have indledt opfølgningen på årsregnskaberne for 2020 tidligere. Ministeriet har dog udvidet sin vejledning til trossamfundene og menighederne i 2022 på baggrund af tidligere erfaringer med tilsynet.

1.2. Baggrund

Trossamfund og menigheder

6. Et trossamfund er defineret i trossamfundsloven som et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer.

Et trossamfund kan blive registreret som anerkendt, hvis det lever op til en række kriterier. Trossamfundet skal fx have mindst 50 myndige medlemmer, som enten har fast bopæl i Danmark eller har dansk indfødsret. Trossamfundet må ikke opfordre til eller foretage sig noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov. Når et trossamfund har opnået anerkendelse, oprettes det i Trossamfundsregistret, som drives af Kirkeministeriet.

7. Et trossamfund kan have underafdelinger i form af menigheder, kredse og forsamlinger. I denne beretning anvender vi menighed som en samlet betegnelse for disse underafdelinger. Samme terminologi anvendes i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret. Menigheder kan blive omfattet af et trossamfunds anerkendelse, hvis trossamfundet ved anmodningen om anerkendelse indgiver en fortegnelse over disse menigheder, hvor bl.a. hjemsted, organisationsforhold og økonomiske forhold fremgår.

Trossamfundsregistret

8. Det digitale trossamfundsregister drives af Kirkeministeriet og omfatter alle anerkendte trossamfund og menigheder uden for folkekirken. I februar 2022 var 420 anerkendte trossamfund og menigheder opført i registret. Tabel 1 viser trossamfundenes og menighedernes forskellige religiøse tilhørsforhold.

Tabel 1
Antal anerkendte trossamfund og menigheder i Danmark uden for folkekirken pr. 22. februar 2022

Religiøst tilhørsforhold	Trossamfund	Menigheder	I alt
Buddhistisk	16	0	16
Hinduistisk	5	0	5
Islamisk	29	37	66
Jødisk	3	0	3
Kristen (uden for folkekirken)	117	195	312
Øvrige	10	8	18
I alt	180	240	420

Note: 3 trossamfund og menigheder er anerkendt efter 2020 og indgår i tabellen, men indgår ikke i Rigsrevisionens analyser.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Kirkeministeriets udtræk fra Trossamfundsregistret den 22. februar 2022.

9. Trossamfundsregistret ændrer sig løbende, i takt med at trossamfund og menigheder indberetter nye oplysninger til registret. Registret ændrer sig også, i takt med at der kommer nye trossamfund og menigheder til, og nogle træder ud af registret, fx hvis anerkendelsen tilbagekaldes, eller hvis trossamfundene og menighederne ikke længere ønsker at være anerkendte. Kirkeministeriet har oplyst, at der ikke kan trækkes historiske data fra Trossamfundsregistret, og at der ikke er en logfil, som dokumenterer, hvilke ændringer der er foretaget i registret siden 2018. Ministeriet har også oplyst, at ændringer og nye indberetninger er dokumenteret i ministeriets journal-system. Ministeriet har yderligere oplyst, at 9 trossamfund og menigheder er blevet anerkendt efter udtrækket den 22. februar 2022. I samme periode er 4 anerkendelser blevet tilbagekaldt, ét trossamfund har ændret status til menighed, og ét trossamfund er ophørt.

Skattemæssige fordele

10. Når et trossamfund eller en menighed er anerkendt, kan trossamfundet eller menigheden ansøge Skatteministeriet om adgang til en række skattemæssige fordele, jf. bl.a. ligningslovens § 8 A og § 12. Skatteministeriet anslår, at de skattemæssige fordele tilknyttet anerkendte religiøse samfund samlet set var på ca. 350 mio. kr. i 2022. Tabel 2 viser fordelingen af de skattemæssige fordele.

Tabel 2

Skatteministeriets skøn over beløbet for skattemæssige fordele tilknyttet anerkendte trossamfund og menigheder

Skattemæssige fordele	Mindreprovenu for staten
Skattefradrag for gaver/donationer	250 mio. kr.
Fradragsret for løbende ydelser	30 mio. kr.
Fritagelse for boafgift ved arv mv.	70 mio. kr.

Note: For så vidt angår boafgift ved arv mv. har Skatteministeriet oplyst, at der skønnes over omfanget. Det skyldes, at der er tale om en skattefritagelse, og derfor findes der ikke en opgørelse over omfanget af arv, der udloddes til velgørende organisationer. Det skønnede mindreprovenu er opgjort for alle almennyttige organisationer, da andelen af religiøse samfund ikke kan udskilles.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Skatteministeriet.

Ud over de skattemæssige fordele i tabel 2 er det også muligt at få fritagelse for grundskyld, moms for visse varer/ydelser, lønsumsafgift og delvis fritagelse for tinglysningsafgift. Disse skattemæssige fordele kan dog ifølge Skatteministeriet ikke opgøres og fremgår derfor ikke af tabellen. De skattemæssige fordele er derfor større end angivet i tabellen.

11. Det fremgår af ligningslovens § 8 A og § 12, at for *”trossamfund, som søger om godkendelse på baggrund af det religiøse virke, er det endvidere en betingelse, at de er registreret som anerkendt trossamfund efter lov om trossamfund uden for folkekirken eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land. For menigheder, forsamlinger og kredse mv., som søger om godkendelse på baggrund af det religiøse virke, er det en betingelse, at de er anerkendt som en del af et trossamfunds anerkendelse efter lov om trossamfund uden for folkekirken eller tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land”*.

Dermed kan et trossamfund eller en menighed ikke blive godkendt til at få de nævnte skattemæssige fordele på baggrund af det religiøse virke, medmindre trossamfundet eller menigheden er anerkendt af Kirkeministeriet eller efter tilsvarende regler i et andet EU- eller EØS-land.

1.3. Revisionskriterier, metode og afgrænsning

Revisionskriterier

12. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Kirkeministeriet forvalter Trossamfundsregistret tilfredsstillende. For at besvare dette har vi for det første undersøgt, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder. De lovpligtige oplysninger er beskrevet i trossamfundsloven og i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret. Ifølge bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret skal registret indeholde følgende oplysninger om anerkendte trossamfund:

- navn og hjemsted for trossamfundet
- antal myndige medlemmer af trossamfundet
- vedtægter
- kontaktoplysninger på den person, der er ansvarlig i forhold til Trossamfundsregistret
- trosgrundlaget eller læretraditionen i trossamfundets religion
- trossamfundets centrale ritualer
- regnskabsåret for trossamfundet
- det seneste årsregnskab
- eventuelt tilknyttede menigheder.

Menigheder skal indberette de samme oplysninger som trossamfundene, dog ikke trosgrundlag og information om centrale ritualer. Herudover er menigheder undtaget fra at indsende et årsregnskab, hvis det tilknyttede trossamfund aflægger et konsolideret årsregnskab, hvor menighedens regnskab indgår. Det skal dog klart fremgå af trossamfundets årsregnskab, at menighedens regnskab er konsolideret heri, og menigheden skal give besked om dette i Trossamfundsregistret.

Årsregnskaber for 2019 og frem skal som minimum leve op til kravene for regnskabsklasse A i § 18 i årsregnskabsloven. I denne beretning vil vi fremover anvende betegnelsen, at årsregnskaberne skal leve op til regnskabsklasse A. Kravene er suppleret yderligere i § 17 i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret. Det indberettede årsregnskab skal indeholde:

- En ledelsespåtegning.
- En resultatopgørelse.
- En balance.
- Noter, herunder en redegørelse for anvendt regnskabspraksis.
- Det samlede modtagne donationsbeløb i regnskabsåret.
- Om trossamfundet eller menigheden har modtaget donationer, der samlet overstiger 20.000 kr. ekskl. moms fra samme donator.
- Størrelsen på donationer over 20.000 kr. fra den enkelte donator samt donatorens navn og adresse. Donatorens navn og adresse skal dog ikke oplyses, hvis der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer.

Regnskabsklasse A

Med årsregnskabsloven fra 2001 fulgte den såkaldte byggeklodsmode, hvor virksomhederne inddeles i regnskabsklasserne A, B, C og D. Princippet i denne model er, at jo højere regnskabsklasse, jo flere og mere detaljerede krav. Der er således færrest krav til regnskaber omfattet af regnskabsklasse A.

Donationer

Som donationer anses kontantbeløb, bortset fra medlemskontingent, og økonomisk støtte i form af lånegarantier, varer, tjenesteydelser og fast ejendom mv. Oplysninger om indirekte støtte i form af frivilligt arbejde og udenlandske religiøse forkyndere skal ikke fremgå af oversigten over donationer.

13. Kirkeministeriet har indvendt, at det er trossamfundenes ansvar at sikre, at oplysningerne i Trossamfundsregistret er korrekte. Ministeriet henviser til, at det fremgår af bemærkningerne til trossamfundsloven, at det enkelte trossamfund har ansvaret for, at årsregnskabet indsendes og offentliggøres i Trossamfundsregistret. Ministeriet henviser herudover til bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, hvori det fremgår, at trossamfund på tro og love skal erklære, at oplysningerne i registret er korrekte. Rigsrevisionen skal dog bemærke, at det af bemærkningerne til lovforslaget om trossamfundsloven også fremgår, at det er Kirkeministeriets ansvar at kontrollere, at årsregnskaberne er indsendt og offentliggjort inden for den fastsatte frist, og at årsregnskaberne er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav. Rigsrevisionen kan desuden konstatere, at Kirkeministeriet med vedtagelsen af trossamfundsloven har fået forhøjet sin bevilling til tilsyn som følge af øgede udgifter i forbindelse med administration af trossamfundsloven mv. Rigsrevisionen finder derfor, at Kirkeministeriet bærer ansvaret for at sikre, at årsregnskaberne er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav, og at oplysningerne i Trossamfundsregistret er korrekte.

Kirkeministeriet har herudover indvendt, at ministeriet finder det urimeligt, at Rigsrevisionen vurderer ministeriets forvaltning på baggrund af Trossamfundsregistrets status pr. 22. februar 2022, da tilsynet med indberetninger stadig er i gang, og stikprøvekontrollen af årsregnskaberne for 2020 endnu ikke er indledt. Ministeriet har herudover oplyst, at ministeriet endnu ikke har fastlagt sin metode for udvælgelse af stikprøven af årsregnskaberne for 2020. Rigsrevisionen bemærker hertil, at fristen for at indsende årsregnskaberne for 2020 var ultimo juni 2021 for langt størstedelen af trossamfundene og menighederne, og at ministeriet derfor har haft 8 måneder frem til ultimo februar 2022 til at sikre, at alle årsregnskaber var indberettet, og til at udtage sin stikprøve. Rigsrevisionen fastholder derfor sin tilgang.

14. For det andet har vi undersøgt, om Kirkeministeriet har fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, som ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret. Vi lægger – med udgangspunkt i trossamfundslovens § 7 og §§ 20-22 og den tilhørende bekendtgørelse om Trossamfundsregistret – følgende til grund for en tilfredsstillende opfølgning:

- **Rettidig indberetning.** Kirkeministeriet skal følge op på, om alle anerkendte trossamfund og menigheder årligt indberetter deres årsregnskaber og medlemstal til tiden.
- **Krav for regnskabsklasse A og oplysninger om donationer.** Kirkeministeriet skal gennem en stikprøvekontrol følge op på, om de indberettede årsregnskaber lever op til kravene for regnskabsklasse A i årsregnskabsloven og indeholder de påkrævede oplysninger om donationer. Stikprøvekontrollen skal være baseret på et korrekt og fyldestgørende datagrundlag.
- **Bedre vejledning og justeret stikprøve ved særligt kritiske resultater.** Kirkeministeriet skal styrke vejledningen og justere stikprøven, hvis opfølgningen har givet særligt kritiske resultater.

Opfølgning vs. tilsyn

Rigsrevisionen anvender i denne beretning opfølgning i stedet for tilsyn, da Kirkeministeriets tilsyn bl.a. også omfatter behandling af trossamfunds og menigheders ansøgninger om selve anerkendelsen samt afgørelser om tilbagekaldelse af anerkendelsen.

Metode

15. Undersøgelsen bygger på en gennemgang af materiale fra Kirkeministeriet, herunder ministeriets udtræk fra Trossamfundsregistret og dokumenter udarbejdet i forbindelse med ministeriets opfølgning på, om trossamfund og menigheder indberetter de korrekte oplysninger til registret (bl.a. dokumentation for stikprøvekontroller og korrespondance med trossamfund og menigheder). Herudover bygger undersøgelsen på en gennemgang af bl.a. årsregnskaber og donationslister, som er offentligt tilgængelige i Trossamfundsregistret på Kirkeministeriets hjemmeside.

16. I forbindelse med vores undersøgelse af, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om de anerkendte trossamfund og menigheder, har vi gennemgået indberetningen af årsregnskaber for 2020. Vi har downloadet årsregnskaberne fra Trossamfundsregistret i januar 2022. Vi har herefter krydstjekket vores data med en oversigt over Trossamfundsregistrets data, som ministeriet har udtrukket den 22. februar 2022. Det har medført, at 3 årsregnskaber fra januar 2022 ikke længere var relevante, og vi endte med at beholde årsregnskaberne for de resterende 417 trossamfund og menigheder, som var anerkendte ultimo 2020, og som fremgår af ministeriets oversigt. Vi har bl.a. påset, at alle årsregnskaber er blevet indberettet, og at de indberettede årsregnskaber lever op til de krav, der er beskrevet i årsregnskabsloven og i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret.

Herudover har vi samkørt CVR-numrene på de trossamfund og menigheder, som ikke lever op til kravene i 2020, med Skatteministeriets liste over foreninger, som er godkendt efter ligningsloven fra 2021, dvs. vi har krydstjekket, om der er et sammenfald. Vi har gjort dette for at undersøge, om der er nogle af trossamfundene og menighederne, som opnår fordele baseret på anerkendelsen, men som ikke umiddelbart lever op til kravene herfor.

17. I forbindelse med vores undersøgelse af, om Kirkeministeriet har fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, som ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret, har vi ud fra en dokumentgennemgang undersøgt, hvordan ministeriet har gennemført sin opfølgning på årsregnskaberne for 2018 og 2019 og sin opfølgning på medlemstallene pr. 1. januar 2019 og pr. 1. januar 2020. Vi har bl.a. gennemgået de analyser, som ministeriet har udarbejdet i forbindelse med opfølgningen, og vi har gennemgået ministeriets korrespondance med de trossamfund og menigheder, som enten har manglet at indberette oplysninger, eller hvor oplysningerne ikke har levet op til kravene. Ved gennemgangen har vi også undersøgt, om ministeriet på baggrund af resultater fra opfølgningen har forholdt sig til, om opfølgningen bør justeres.

18. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, jf. bilag 1.

Afgrænsning

19. Vi afgrænser os fra at vurdere Kirkeministeriets behandling af trossamfunds og menigheders ansøgninger om selve an*erkendelsen samt ministeriets eventuelle afgørelser om tilbagekaldelse af anerkendelsen. Vi undersøger derfor ikke, om ministeriet har foretaget den korrekte vurdering af indholdet i stamoplysningerne, fx centrale ritualer og trosgrundlag. Vi undersøger kun, om stamoplysningerne er indberettet eller ej.

Vi afgrænser os også fra at vurdere Kirkeministeriets proces for godkendelse af vielsebemyndigelser og Skatteministeriets proces for godkendelse af ansøgninger om at få skattemæssige fordele på baggrund af det religiøse virke.

20. I bilag 1 er undersøgelsens metodiske tilgang beskrevet. Bilag 2 indeholder en ordliste, som forklarer udvalgte ord og begreber.

2. Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret

2.1. Oplysninger i Trossamfundsregistret

21. Trossamfundsregistret skal sikre, at der skabes større åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes og menighedernes økonomi og organisation. Det fremgår af bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, at trossamfund og menigheder årligt fx skal indberette årsregnskaber, medlemstal og oplysninger om eventuelle donationer til registret. Vi har undersøgt, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder. Oplysninger som medlemstal og årsregnskaber skal indberettes årligt, mens stamoplysninger som kontaktoplysninger, trosgrundlag og centrale ritualer kun skal indberettes én gang, medmindre der sker ændringer.

Indberetning af lovpligtige oplysninger

22. Vi har undersøgt, hvor mange af de i alt 417 trossamfund og menigheder, som fremgår af Trossamfundsregistret pr. 22. februar 2022, der mangler at indberette lovpligtige oplysninger for regnskabsåret 2020 eller medlemstal pr. 1. januar 2021, jf. tabel 3.

Tabel 3

Antal trossamfund og menigheder, som mangler at indberette oplysninger pr. 22. februar 2022

	Trossamfund	Menigheder	I alt	Andel
Navn og hjemsted	0	0	0	0 %
Vedtægter	0	5	5	1 %
Kontaktoplysninger	0	5	5	1 %
Trosgrundlag	0	Ikke relevant	0	0 %
Centrale ritualer	0	Ikke relevant	0	0 %
Medlemstal pr. 1. januar 2021	7	8	15	4 %
Årsregnskab for 2020	12	11	23	6 %

Note: Menigheder skal ikke indberette oplysninger om trosgrundlag og centrale ritualer. Disse er derfor markeret med "Ikke relevant" i tabellen.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Kirkeministeriets udtræk fra Trossamfundsregistret den 22. februar 2022.

Det fremgår af tabel 3, at langt de fleste trossamfund og menigheder har indberettet de oplysninger i Trossamfundsregistret, som de er forpligtede til. Kirkeministeriet har oplyst, at de 5 menigheder, som ikke har indberettet vedtægter og kontaktoplysninger, indgår i en verserende sag hos ministeriet, da menighederne har anmodet om at indgå i et trossamfunds anerkendelse. De 5 menigheder har heller ikke oplyst medlemstal. Det fremgår desuden af tabellen, at flere trossamfund og menigheder pr. 22. februar 2022 mangler at indberette årlige medlemstal og det seneste årsregnskab.

Indberetning af medlemstal

23. Trossamfundsloven foreskriver, at de medlemmer, som trossamfundene og menighederne indberetter til Kirkeministeriet, skal være myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller har dansk indfødsret. Denne afgrænsning fremgår også af det brev, som ministeriet sender til alle trossamfund og menigheder, i forbindelse med at der åbnes for indberetning af årsregnskaber og indtastning af medlemstal for et givent år. Rigsrevisionen har ikke haft mulighed for at undersøge, om de enkelte medlemmer er myndige og har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret, da ministeriet ikke har disse oplysninger.

24. Det fremgår af trossamfundsloven, at anerkendte trossamfund skal indberette mindst 50 myndige medlemmer. Menigheder skal også indberette et medlemstal. Dette må dog gerne være under 50. Som det fremgår af tabel 4 nedenfor, viser vores gennemgang af indberetninger af medlemstal pr. 1. januar 2021, at der pr. 22. februar 2022 var 7 trossamfund og 8 menigheder, som ikke havde indberettet medlemstal.

Herudover er der 2 trossamfund, som har indberettet, at de har under 50 medlemmer pr. 1. januar 2021. De 2 trossamfund har indmeldt under 50 medlemmer i alle 3 indberetningsår til trods for kravet om, at der skal indberettes mindst 50 medlemmer. Kirkeministeriet har oplyst, at begge trossamfund har ansøgt om ændring af deres status fra trossamfund til menighed tilknyttet et anerkendt trossamfund. Gennemgangen viser endvidere, at 4 menigheder har indberettet, at de har 0 medlemmer. Samtidig kan Rigsrevisionen konstatere, at 2 af de 4 menigheder, som havde 0 medlemmer pr. 1. januar 2021, også havde 0 medlemmer de 2 foregående indberetningsår. Kirkeministeriet bemærker hertil, at der ikke er krav om, hvor mange medlemmer en menighed skal have.

Tabel 4 viser antal mangelfulde indberetninger af medlemstal i de 3 år, som er gået, siden trossamfundsloven trådte i kraft.

Indberetning af medlems-tal

Indberetningen af medlems-tallet følger regnskabsåret, så trossamfund og menigheder skal indberette antallet af medlemmer pr. 1. januar sammen med årsregnskabet for året før. Dermed vil medlems-tallet være for 2021, mens års-regnskabet er for 2020.

Tabel 4**Antal trossamfund og menigheder med mangelfulde indberetninger om medlemstal pr. 22. februar 2022**

	1. januar 2019	1. januar 2020	1. januar 2021
Trossamfund, der har indberettet under 50 medlemmer	5	3	2
Trossamfund, der ikke har indberettet medlemstal	0	1	7
Menigheder, der ikke har indberettet medlemstal ¹⁾	10	7	8
I alt	15	11	17

¹⁾ 4 menigheder har indberettet 0 medlemmer. Disse menigheder indgår ikke i tabellen.

Note: Vi har i gennemgangen taget højde for, om der mangler en registrering, fordi trossamfundet først er anerkendt i det år, der er undersøgt, eller herefter. Vi har fx ikke medtaget en manglende registrering i 2019, hvis trossamfundet er anerkendt fra 2019 eller senere.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Kirkeministeriets udtræk fra Trossamfundsregistret den 22. februar 2022.

Det fremgår af tabel 4, at 17 ud af 417 trossamfund og menigheder, svarende til 4 %, ikke levede op til kravene til indberetning af medlemstal pr. 1. januar 2021.

Indberetning af årsregnskaber

25. Som det fremgik af tabel 3, har 23 trossamfund og menigheder pr. 22. februar 2022 endnu ikke indberettet et årsregnskab for 2020. Kirkeministeriet har oplyst, at ministeriet siden udtrækket fra Trossamfundsregistret har tilbagekaldt 4 anerkendelser, at én anerkendelse er ophørt efter anmodning fra menigheden selv, og at 9 trossamfund og menigheder har indberettet årsregnskabet. Ministeriet har desuden oplyst, at der herudover pågår sager om ophør og ændring af anerkendelse.

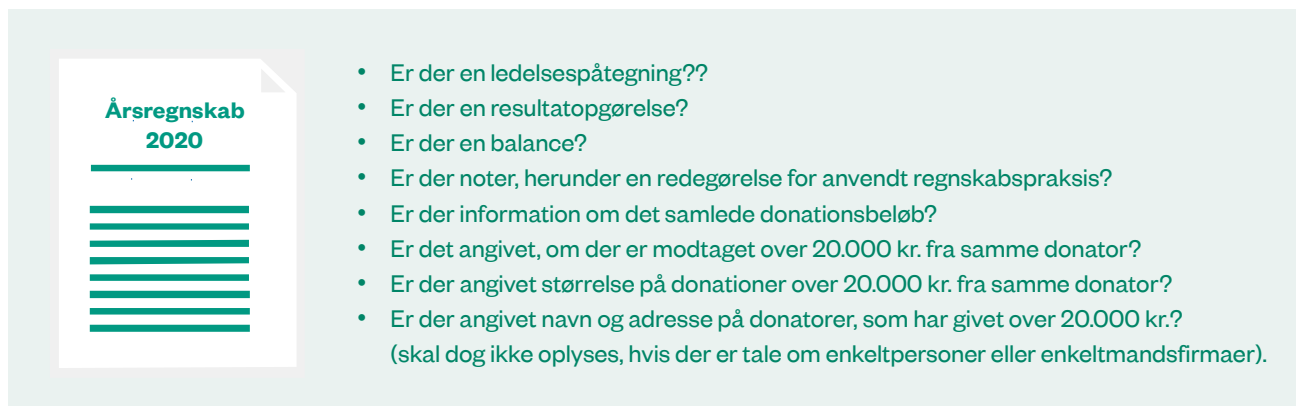
Vores gennemgang af Trossamfundsregistret i februar 2022 viser, at der er 6 menigheder, som endnu ikke har indberettet et årsregnskab for 2018, og ét trossamfund og 8 menigheder, som ikke har indberettet et årsregnskab for 2019. Kirkeministeriet har oplyst, at flere af de menigheder, som mangler at indberette årsregnskaber på tværs af årene, har en igangværende tilsynssag. Herudover oplyser ministeriet, at anerkendelsen af ét trossamfund og af 2 menigheder er tilbagekaldt eller ophørt efter revisions-tidspunktet.

Formkrav til årsregnskaber og donationsoplysninger

26. Vi har gennemgået de indberettede årsregnskaber for 2020 for de 417 trossamfund og menigheder, som var anerkendte ved udgangen af 2020, og som fremgik af Trossamfundsregistret i februar 2022. Formålet med gennemgangen har været at vurdere, om årsregnskaberne lever op til kravet om at være aflagt i overensstemmelse med reglerne om regnskabsklasse A i årsregnskabsloven, og om årsregnskaberne indeholder alle de påkrævede oplysninger om donationer. Figur 1 viser de minimumskrav, som vi har gennemgået.

Figur 1

Minimumskrav til årsregnskaberne indhold og donationsoplysninger

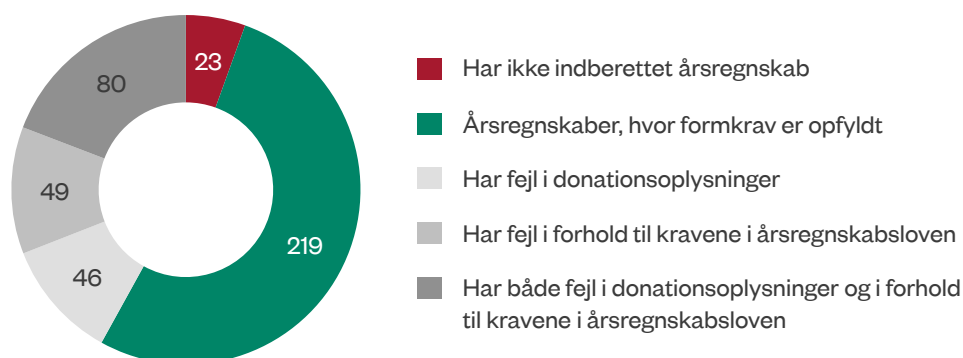

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af årsregnskabsloven og bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret.

Vores undersøgelse viser, at 23 ud af 417 trossamfund og menigheder mangler at indberette et årsregnskab for 2020 på revisionstidspunktet. Vores gennemgang af årsregnskaberne viser endvidere, at 175 årsregnskaber ikke lever op til kravene i årsregnskabsloven og/eller kravene vedrørende oplysning om donationer. Figur 2 viser resultatet af vores gennemgang af årsregnskaberne i forhold til overholdelse af formkravene.

Figur 2

Fordeling af trossamfund og menigheder i forhold til overholdelse af formkravene i de indberettede årsregnskaber for 2020

Note: Tallet summerer til 417 og ikke til 420. Det skyldes, at 3 trossamfund og menigheder er godkendt efter 2020 og derfor ikke retmæssigt har indberettet årsregnskaber for 2020.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af gennemgangen af årsregnskaber fra Trossamfundsregistret udtrukket i januar 2022.

Det fremgår af figur 2, at 80 årsregnskaber både har fejl i donationsoplysninger og i forhold til årsregnskabslovens krav, mens 49 kun har fejl i forhold til kravene i årsregnskabsloven, og 46 kun har fejl i donationsoplysninger. Der er samlet set 198 ud af de 417 trossamfund og menigheder, som har mangler i én eller flere af de lovpligtige oplysninger, hvilket svarer til 47 %.

Supplerende krav i ligningsloven

De supplerende krav i ligningsloven fremgår af bekendtgørelse om godkendelse mv. efter ligningslovens § 8 A, stk. 2, og § 12, stk. 3, af almenvælgørende og almennyttige foreninger, fonde, stiftelser, institutioner mv. og religiøse samfund her i landet eller i et andet EU/EØS-land.

Skattemæssige fordele knyttet til et trossamfunds anerkendelse

27. Når et trossamfund eller en menighed bliver anerkendt, giver det adgang til at ansøge Skatteministeriet om at blive godkendt som en forening på baggrund af det religiøse virke, jf. ligningsloven. Denne godkendelse giver adgang til en række skattemæssige fordele, hvis de supplerende krav i ligningsloven også opfyldes. De supplerende krav er fx, at trossamfundene og menighederne ved deres formål eller adfærd ikke modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Vi har derfor undersøgt, om de trossamfund og menigheder, som ikke indberettede de korrekte oplysninger for 2020 til Trossamfundsregistret, samtidig fremgår af Skatteministeriets liste over, hvilke foreninger der i 2021 var godkendt til, at bidragsydere kunne få skattefradrag efter ligningsloven. Vores gennemgang viser, at 113 trossamfund og menigheder, som var godkendt af Skatteministeriet i 2021 til at benytte de skattemæssige fordele, ikke umiddelbart levede op til kravene for at være anerkendte.

Resultater

Undersøgelsen viser overordnet, at Trossamfundsregistret ikke indeholder alle de lovpligtige oplysninger.

Undersøgelsen viser, at alle trossamfund har indberettet stamoplysninger om navn og hjemsted, vedtægter og kontaktoplysninger, ligesom de har indberettet trosgrundlag og centrale ritualer. Der er 5 menigheder, som ikke har indberettet vedtægter og kontaktoplysninger. Kirkeministeriet har oplyst, at disse menigheder indgår i en verserende sag hos ministeriet, da menighederne har anmodet om at indgå i et trossamfunds anerkendelse.

Pr. 22. februar 2022 er der 17 trossamfund og menigheder, svarende til 4 %, som ikke lever op til kravene til indberetning af medlemstal pr. 1. januar 2021. Kirkeministeriet har oplyst, at der også her er tale om verserende tilsynssager. Undersøgelsen viser videre, at 23 trossamfund og menigheder, svarende til 6 %, endnu ikke i januar 2022 har indberettet et årsregnskab for 2020.

Sammenfattende viser undersøgelsen, at 47 % af de 417 anerkendte trossamfund og menigheder ikke lever op til kravet om, at deres årsregnskab for 2020 skal indsendes, og at årsregnskaberne som minimum skal være aflagt i henhold til regnskabsklasse A i årsregnskabsloven og indeholde de lovpligtige oplysninger om donationer. Trossamfundsregistret mangler herudover også årsregnskaber for 2018 og 2019. Disse årsregnskaber vedrører bl.a. menigheder, som ifølge Kirkeministeriet indgår i verserende tilsynssager.

Endelig viser undersøgelsen, at der i 2021 var 113 trossamfund og menigheder, som fremgik af Skatteministeriets liste over godkendte foreninger, der kan opnå skattemæssige fordele på baggrund af deres religiøse virke, selv om de umiddelbart ikke levede op til kriterierne for fortsat anerkendelse på baggrund af deres indberetninger for 2020. Det beror dog på en konkret vurdering fra Kirkeministeriet, om disse trossamfund og menigheder burde have frataget anerkendelsen.

2.2. Kirkeministeriets opfølgning

28. Vi har undersøgt, om Kirkeministeriet har fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, som ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret. For at besvare dette har vi undersøgt 3 elementer af ministeriets opfølgning.

For det første har vi undersøgt, om Kirkeministeriet følger op på, om alle anerkendte trossamfund og menigheder årligt indberetter deres årsregnskaber og medlemstal til tiden. For det andet har vi undersøgt, om ministeriet gennem stikprøvekontrol følger op på, om de indberettede årsregnskaber lever op til kravene for regnskabsklasse A i årsregnskabsloven og indeholder de påkrævede oplysninger om donationer. For det tredje har vi undersøgt, om ministeriet styrker vejledningen eller justerer stikprøven, hvis opfølgningen har haft særligt kritiske resultater.

Kirkeministeriets opfølgning på indberetning af årsregnskaber og medlemstal

29. Vi har undersøgt, om Kirkeministeriet har fulgt op på, om alle trossamfund og menigheder har indsendt årsregnskaber for 2018, 2019 og 2020 samt medlemstal pr. 1. januar 2019, pr. 1. januar 2020 og pr. 1. januar 2021.

Vores gennemgang af Kirkeministeriets arbejde med at indhente manglende årsregnskaber for 2018 og manglende medlemstal pr. 1. januar 2019 viser, at 76 trossamfund og menigheder blev kontaktet i forbindelse med den første påmindelse i 2019. 4 af de 76 trossamfund og menigheder fik frataget deres anerkendelse, fordi de ikke indberettede de lovpligtige oplysninger på trods af ministeriets påmindelse herom. Ministeriet tilbagekaldte endvidere anerkendelsen af 3 trossamfund, der ikke opfyldte kravet om 50 medlemmer. I 2020 blev 135 trossamfund og menigheder kontaktet i forbindelse med den første påmindelse om manglende årsregnskaber for 2019 og manglende medlemstal pr. 1. januar 2020. 6 af de 135 trossamfund og menigheder fik frataget deres anerkendelse, fordi de ikke indberettede de lovpligtige oplysninger på trods af ministeriets påmindelse herom.

Vores gennemgang af Trossamfundsregistret i februar 2022 viser, at der er 6 menigheder, som endnu ikke har indberettet årsregnskaber for 2018, og ét trossamfund og 8 menigheder, som ikke har indberettet årsregnskaber for 2019. Gennemgangen viser endvidere, at alle trossamfund har indberettet medlemstal pr. 1. januar 2019, men at 10 menigheder mangler indberetning samme år. Desuden havde ét trossamfund og 7 menigheder ikke indberettet medlemstal pr. 1. januar 2020. Kirkeministeriet har oplyst, at de omtalte trossamfund og menigheder enten indgår i tilsynsager eller har fået frataget deres anerkendelse efter revisionstidspunktet.

Undersøgelsen viser sammenfattende, at Kirkeministeriet endnu ikke har sikret, at alle trossamfund og menigheder har indberettet årsregnskaber for 2018 med tilhørende medlemstal pr. 1. januar 2019 og årsregnskaber for 2019 med tilhørende medlemstal pr. 1. januar 2020.

30. Det har ikke været muligt for Rigsrevisionen at gennemgå Kirkeministeriets arbejde med at indhente manglende årsregnskaber for 2020 og manglende medlemstal pr. 1. januar 2021. Det skyldes, at ministeriet først i december 2021 påbegyndte opfølgningen, som endnu ikke er afsluttet. Ministeriet har oplyst, at trossamfund og menigheder skal have mulighed for at afhjælpe mangler, hvilket de skal have 6 måneder til, jf. trossamfundslovens § 22. Ministeriet forventer derfor at afslutte tilsynet med indberetninger i juli 2022.

Set i lyset af at Kirkeministeriet med vedtagelsen af trossamfundsloven fik forhøjet sin bevilling som følge af øgede udgifter i forbindelse med administration af trossamfundsloven mv., finder Rigsrevisionen, at ministeriet burde have fulgt op på indberetningerne tidligere.

Kirkeministeriets stikprøvekontroller

31. Kirkeministeriets opfølgning på, om årsregnskaberne lever op til formkrav og donationsoplysninger, sker som 2 årlige stikprøvekontroller: først med årsregnskaber, som følger kalenderåret, og dernæst med årsregnskaber, som har forskudt regnskabsår. Ministeriet kan herudover føre særskilt tilsyn med årsregnskaber på baggrund af henvendelser fra tredjeparter.

Årsregnskaberne fra trossamfund og menigheder skal udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven og skal som minimum aflægges i overensstemmelse med reglerne for regnskabsklasse A. Dette gælder dog ikke for årsregnskaberne for 2018, da bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret først trådte i kraft den 15. november 2018. Kirkeministeriets opfølgning på årsregnskaberne for 2018 havde derfor hovedsageligt fokus på, om enten ledelsespåtegningen eller revisorpåtegningen påpegede store problemer i regnskabet, og om indberetninger om donationer i Trossamfundsregistret stemte overens med oplysninger om donationer i årsregnskabet.

32. Kirkeministeriet modtog i efteråret 2019 et mindre antal henvendelser fra tredjeparter om specifikke donationer og gennemgik på denne baggrund 8 årsregnskaber. Ministeriet fandt, at 7 af de 8 årsregnskaber ikke levede op til kravene, og de berørte trossamfund blev derfor anmodet om supplerende oplysninger. Ministeriet har oplyst, at gennemgangen havde fokus på korrekte angivelser af donationer, og at trossamfundene indberettede de korrekte oplysninger efter ministeriets henvendelse. Ministeriet vurderede derfor, at der ikke var grundlag for at tilbagekalde trossamfundenes anerkendelse.

Årsregnskaberne (eller særskilte bilag til årsregnskaberne) skal indeholde oplysninger om det samlede beløb, som trossamfundene og menighederne har modtaget i donationer i regnskabsåret. Årsregnskaberne skal i henhold til bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret også indeholde oplysninger om, hvorvidt trossamfundene og menighederne i regnskabsåret har modtaget én eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr. ekskl. moms. For hver donation, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr., skal der være oplysninger om størrelsen af donationen samt donatorens navn og adresse, medmindre der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer.

33. Undersøgelsen viser, at Kirkeministeriets stikprøvekontroller af årsregnskaberne for 2018 og 2019 tager udgangspunkt i henholdsvis 305 og 286 årsregnskaber. Ministeriet er endnu ikke færdig med opfølgningen på de årsregnskaber for 2019, der ikke følger kalenderåret, hvilket medfører en forskel i antal årsregnskaber i de 2 år. Tabel 5 viser, hvor mange årsregnskaber Kirkeministeriet udtog i sine stikprøvekontroller, og hvor mange årsregnskaber der havde fejl.

Tabel 5

Udvælgelsen og resultatet af Kirkeministeriets stikprøvekontroller af årsregnskaberne for 2018 og 2019

(Antal)	Årsregnskaber for 2018	Årsregnskaber for 2019, der følger kalenderåret
Indberettede årsregnskaber	305	286
Årsregnskaber udtaget til stikprøvekontrol	34	30
Trossamfund og menigheder, der ikke levede op til formkravene	25	22
Trossamfund og menigheder, der fik frataget deres anerkendelse	0	0

Note: Trossamfund og menigheder, som blev anerkendt i det år, som årsregnskabet repræsenterer, er ikke en del af stikprøvekontrollen, selv om de fremgik af Trossamfundsregistret i den periode, hvor Kirkeministeriet gennemførte stikprøvekontrollen.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af materiale udleveret af Kirkeministeriet den 11. marts 2022.

Det fremgår af tabel 5, at Kirkeministeriet udtog 34 årsregnskaber for 2018 til stikprøvekontrol. Ministeriet konstaterede, at 25 af de 34 årsregnskaber ikke levede op til formkravene, hvilket svarer til 74 % af årsregnskaberne. Vores gennemgang viser, at alle disse trossamfund og menigheder rettede deres årsregnskaber eller bilag efter henvendelse fra ministeriet, så de levede op til formkravene. En enkelt menighed ønskede at ophøre med at være anerkendt og dermed blive slettet fra Trossamfundsregistret og meldte dette til Kirkeministeriet.

Det fremgår i øvrigt af Kirkeministeriets stikprøvekontroller, at det primært var oplysninger om donationer, som gjorde, at årsregnskaberne ikke levede op til formkravene og dermed var mangelfulde.

Det fremgår desuden af tabellen, at der var 22 af de 30 årsregnskaber for 2019, som Kirkeministeriet udtog til stikprøvekontrol, der ikke levede op til formkravene. Dette svarer til 73 % af årsregnskaberne. Ministeriet gav efterfølgende trossamfund og menigheder adgang til at afhjælpe manglerne ved årsregnskaberne.

Forskel på antallet af trossamfund og menigheder og antallet af årsregnskaber

Menigheder er undtaget kravet om at indberette det seneste årsregnskab til Trossamfundsregistret, hvis det "overliggende" trossamfund aflægger et konsolideret årsregnskab, hvori menighedens årsregnskab indgår.

34. Vi har herudover undersøgt, om Kirkeministeriets stikprøvekontrol af årsregnskaber og donationer er baseret på et korrekt og fyldestgørende datagrundlag. Ministeriets stikprøvekontroller af årsregnskaber for 2018 og 2019 var baseret på udtræk af data fra et administrationsmodul tilknyttet Trossamfundsregistret, der registrerer trossamfunds og menigheders svar på en række spørgsmål, herunder om de har modtaget donationer over 20.000 kr. fra samme donator. Ministeriet har oplyst, at svarene er afgivet på tro og love.

Vi har undersøgt kvaliteten af registreringerne i administrationsmodulet ved at sammenligne et udtræk fra modulet med de egentlige dokumenter, som ligger i Trossamfundsregistret. På den måde kan vi se, om udtrækket giver et korrekt og fyldestgørende billede af de informationer, som trossamfund og menigheder har lagt op, og om udtrækket dermed danner et godt grundlag for Kirkeministeriets stikprøvekontrol af årsregnskaber og donationsoplysninger. Det er vigtigt, at der er overensstemmelse mellem ministeriets udtræk og de faktiske oplysninger i Trossamfundsregistret, da ministeriet anvender data fra modulet til at vægte og udtage en stikprøve. Ministeriets vægtning medfører fx, at trossamfund og menigheder, som oplyser, at de ikke har modtaget over 20.000 kr. fra samme donator, har en mindre sandsynlighed for at blive udtaget til stikprøvekontrol. Vi har derfor undersøgt, om oplysningerne om donationer i administrationsmodulet stemmer overens med oplysninger om donationer i de årsregnskaber for 2020, der er indberettet til Trossamfundsregistret.

35. Undersøgelsen viser, at administrationsmodulet indeholder forkerte oplysninger om donationer i årsregnskaberne for 2020 for 43 trossamfund og menigheder, svarende til 10 %. Det fremgår af modulet, at de 43 trossamfund og menigheder ikke har modtaget nogen donationer, mens det fremgår af de indberettede årsregnskaber, at de netop har modtaget donationer. Oplysninger om disse trossamfund og menigheder er dermed forkerte og vil derfor vægte for lavt i Kirkeministeriets udvælgelse af trossamfund og menigheder til stikprøvekontrol. Ministeriets stikprøvekontrol af årsregnskaber og donationsoplysninger vil dermed blive baseret på data, der ikke er fuldt korrekte og fyldestgørende.

Kirkeministeriet har oplyst, at erfaringerne indgår i fastlæggelsen af udvælgelsesmetoden til stikprøvekontrollen af årsregnskaberne for 2020 og følgende år. Ministeriet har pr. maj 2022 endnu ikke indledt sin stikprøvekontrol af årsregnskaberne for 2020. Det skyldes primært, at ministeriet stadig er i gang med at følge op på indberetningen af årsregnskaberne, hvilket forventes afsluttet i juli 2022.

Kirkeministeriets vejledning og justering af stikprøven

36. Vi har undersøgt, om Kirkeministeriet styrker vejledningen eller justerer stikprøven, hvis der har været særligt kritiske resultater.

Undersøgelsen viser, at Kirkeministeriet har bibeholdt den samme tilgang til stikprøvekontrol af formkravene til årsregnskaber og oplysninger om donationer. Ministeriet udtager 10 % af de indmeldte årsregnskaber til gennemgang og identificerer heraf de trossamfund og menigheder, hvor oplysninger mangler eller er mangelfulde. Ministeriet kontakter herefter trossamfundene og menighederne og hjælper dem med at indberette de manglende eller mangelfulde oplysninger. Ministeriets stikprøvekontroller af årsregnskaberne for 2018 og 2019 viste fejl i 73-74 % af de udtagne årsregnskaber, men ministeriet har ikke valgt at udvide stikprøven i de enkelte år på trods af den høje andel af fejl. Ministeriet har heller ikke udvidet den andel på 10 %, som ministeriet udvælger til stikprøve i efterfølgende år.

Kirkeministeriet har oplyst, at det er væsentligt, at ministeriet tilpasser sit tilsyn i lyset af de indhentede erfaringer, fx ved at justere eller udvide stikprøven, hvis den har givet særligt kritiske resultater. Opfølgende tiltag kan bl.a. være en styrket vejledningsindsats, ændrede udvælgelseskriterier ved stikprøvekontrol, større stikprøver mv. Ministeriet har desuden oplyst, at stikprøvekontrollen af årsregnskaberne for 2020 ikke er igangsat, og at ministeriet endnu ikke har taget stilling til stikprøvens omfang eller til vægtning. Ministeriet har dog oplyst, at erfaringerne har medført en udbygning af åbningsbrevet vedrørende årsregnskaberne for 2021, der nu indeholder et afsnit om 3 ofte forekommende fejl og mangler, som trossamfundene skal være opmærksomme på, når de udarbejder årsregnskabet og oplysninger om donationer. De åbningsbreve, som ministeriet sender ud for at minde om krav og deadlines til årets indberetninger, har nu også et eksempel på, hvordan oversigten over donationer kan udarbejdes.

Resultater

Undersøgelsen viser, at Kirkeministeriet ikke har fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, som ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret.

For det første viser undersøgelsen, at Kirkeministeriets opfølgning på indberetning af årsregnskaberne for 2020 og medlemstallene pr. 1. januar 2021 først er påbegyndt i december 2021 og endnu ikke er afsluttet. Herudover har ministeriet endnu ikke sikret sig, at alle trossamfund og menigheder har indberettet årsregnskaber for 2018 med tilhørende medlemstal pr. 1. januar 2019 og årsregnskaber for 2019 med medlemstal pr. 1. januar 2020.

For det andet viser undersøgelsen, at ca. 74 % af de indberettede årsregnskaber, som Kirkeministeriet udtager til stikprøvekontrol, enten ikke lever op til formkravene eller mangler de påkrævede oplysninger om donationer. Undersøgelsen viser dog også, at trossamfundene og menighederne afhjælper disse mangler. Ministeriet har pr. maj 2022 endnu ikke indledt sin stikprøvekontrol af årsregnskaberne for 2020. Det skyldes primært, at ministeriet stadig er i gang med at følge op på indberetningen af årsregnskaberne for 2020.

For det tredje viser undersøgelsen, at 43 trossamfund og menigheder (svarende til 10 %) i forbindelse med indberetningen af årsregnskabet for 2020 har indberettet, at de ikke har modtaget nogen donationer, mens det klart fremgår af deres årsregnskaber, at de faktisk har modtaget donationer. Disse trossamfund og menigheder er dermed registreret forkert i Trossamfundsregistret og vil dermed indgå på et forkert grundlag i Kirkeministeriets stikprøvekontrol.

For det fjerde viser undersøgelsen, at Kirkeministeriet ikke har justeret eller udvidet stikprøvekontrollen på trods af den store mængde fejl i både Trossamfundsregistret og ministeriets udvalgte stikprøver. Dette til trods for, at ministeriet siden trossamfundslovens vedtagelse har fået en forhøjet bevilling til at håndtere tilsynet med Trossamfundsregistret. På den baggrund finder Rigsrevisionen, at Kirkeministeriet burde have udvidet stikprøvekontrollen og indledt sit tilsyn med årsregnskaberne for 2020 tidligere. Ministeriet har dog udvidet sin vejledningsindsats på baggrund af foregående års erfaring.

Rigsrevisionen, den 2. juni 2022

Birgitte Hansen

/Peder Juhl Madsen

Bilag 1. Metodisk tilgang

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Kirkeministeriet forvalter Trossamfundsregistret tilfredsstillende. Derfor har vi undersøgt følgende:

- Indeholder Trossamfundsregistret alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder?
- Har Kirkeministeriet fulgt tilstrækkeligt op på de anerkendte trossamfund og menigheder, der ikke indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret?

I undersøgelsen indgår Kirkeministeriet, da det er Kirkeministeriets departement, som forvalter Trossamfundsregistret og følger op på området.

Undersøgelsen omhandler perioden 1. januar 2018 - 22. februar 2022, da vi undersøger Kirkeministeriets forvaltning af området, fra loven om trossamfund uden for folkekirken trådte i kraft, til ministeriet hentede det senest opdaterede udtræk af Trossamfundsregistret til Rigsrevisionen.

Undersøgelsen bygger på en gennemgang af dokumenter fra Trossamfundsregistret og Kirkeministeriets administrationsmodul, herunder årsregnskaber for de anerkendte trossamfund og menigheder, medlemstal, særskilte bilag mv. Herudover bygger undersøgelsen på en gennemgang af Kirkeministeriets opfølgingsmateriale, dvs. dokumenter og udtræk fra Trossamfundsregistret udarbejdet i forbindelse med ministeriets opfølgning, herunder brevveksling med en række anerkendte trossamfund og menigheder. Vi har desuden holdt møder med Kirkeministeriet for at få indsigt i området og for at få uddybet materialegrundlaget.

Nedenfor beskrives vores kvalitetssikring, data og metode i flere detaljer.

Kvalitetssikring

Denne undersøgelse er kvalitetssikret via vores interne procedurer for kvalitetssikring, som omfatter høring hos de reviderede samt ledelsesbehandling og sparring på forskellige tidspunkter i undersøgelsesforløbet med chefer og medarbejdere i Rigsrevisionen.

Væsentlige dokumenter

Vi har gennemgået en række dokumenter, herunder:

- lov om trossamfund udenfor folkekirken (lov nr. 1533 af 19. december 2017)
- bekendtgørelse om Trossamfundsregistret (bekendtgørelse nr. 1283 af 15. november 2018)
- bekendtgørelse af lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven) (lovbekendtgørelse nr. 1735 af 17. august 2021)
- bekendtgørelse om godkendelse mv. efter ligningslovens § 8 A, stk. 2, og § 12, stk. 3, af almenvælgørende og almennyttige foreninger, fonde, stiftelser, institutioner mv. og religiøse samfund her i landet eller i et andet EU/EØS-land (bekendtgørelse nr. 1656 af 19. december 2018)
- bekendtgørelse af årsregnskabsloven (lovbekendtgørelse nr. 838 af 8. august 2019)

- retningslinjer for indberetning af oplysninger til Trossamfundsregistret og retningslinjer for Kirkeministeriets opfølgning på trossamfunds og menigheders årsregnskaber og medlemstal
- korrespondance mellem Kirkeministeriet og en række anerkendte trossamfund og menigheder i forbindelse med ministeriets opfølgning på, om de korrekte oplysninger fremgår af Trossamfundsregistret
- udtræk fra Trossamfundsregistret.

Formålet med gennemgangen af dokumenterne er at undersøge, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om de anerkendte trossamfund og menigheder, og om Kirkeministeriet har fulgt tilstrækkeligt op på, om de anerkendte trossamfund og menigheder indberetter de korrekte oplysninger til Trossamfundsregistret.

Gennemgang af stamoplysninger og årsregnskaber i Trossamfundsregistret

Formålet med vores gennemgang af Trossamfundsregistret er at undersøge, om de anerkendte trossamfund og menigheder lever op til kriterierne for fortsat anerkendelse, dvs. har indberettet alle lovpligtige stamoplysninger og årsregnskaber til registret. Formålet har desuden været at vurdere, om årsregnskaberne lever op til de formkrav, der er.

Da en række stamoplysninger ikke er offentligt tilgængelige (fx medlemstal og oplysninger om kontaktpersoner), har vi anvendt Kirkeministeriets udtræk fra den 22. februar 2022 til at undersøge, om de anerkendte trossamfund og menigheder har indmeldt de lovpligtige stamoplysninger til Trossamfundsregistret.

Vi har selv foretaget et udtræk fra Trossamfundsregistret den 10. januar 2022, hvor vi har hentet og gennemgået alle de tilgængelige årsregnskaber for de på daværende tidspunkt 420 anerkendte trossamfund og menigheder. Det drejer sig om 180 trossamfund og 240 menigheder.

Vi har i gennemgangen af udtrækket fra Trossamfundsregistret den 10. januar 2022 haft fokus på at vurdere, hvor mange af de anerkendte trossamfund og menigheder der havde indberettet årsregnskaberne for 2020. Herudover har vi vurderet, om de indberettede årsregnskaber for 2020 var udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven og bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, dvs. at årsregnskabet som minimum skal leve op til kravene for regnskabsklasse A og indeholde de lovpligtige oplysninger om donationer.

Årsregnskabsloven indeholder en række krav til udformning og præsentation af et årsregnskab, der skal præsenteres i en årsrapport. Begrebet "årsrapport" er således en fællesbetegnelse for de lovpligtige bestanddele og de eventuelt frivillige supplerende beretninger, som man kan vælge at tilføje. Årsregnskabsloven fastsætter dermed mindstekravet til indhold i årsrapporten for de enkelte regnskabsklasser. Ifølge årsregnskabslovens § 18 skal årsrapporten for virksomheder i regnskabsklasse A indeholde:

- en ledelsespåtegning
- en resultatopgørelse
- en balance
- noter, herunder en redegørelse for anvendt regnskabspraksis.

I § 17 i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret er der ydermere fastsat nærmere regler om indberetning af oplysninger om donationer til registret. Årsregnskabet (eller særskilte bilag til årsregnskabet) skal ifølge bekendtgørelsen indeholde oplysninger om det samlede beløb, som trossamfundet eller menigheden har modtaget i donationer i regnskabsåret. Ud over det samlede beløb, der er modtaget i donationer, skal årsregnskabet også indeholde oplysninger om, hvorvidt trossamfundet eller menigheden i regnskabsåret har modtaget én eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr. ekskl. moms. For hver donation, som overstiger 20.000 kr., skal der være oplysninger om størrelsen og information om donatoren, medmindre der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer. I disse tilfælde angives donatoren som anonym.

Vi har i gennemgangen af årsregnskaberne først og fremmest registreret, hvilke trossamfund og menigheder der ikke har indberettet et årsregnskab for 2020 til Trossamfundsregistret. For disse trossamfund og menigheder har det dermed ikke været muligt at gennemgå, om deres årsregnskaber lever op til kravene i årsregnskabsloven og i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret. Dette drejer sig om 23 trossamfund og menigheder.

Vi er bekendt med, at der er menigheder, som er omfattet af et trossamfunds anerkendelse, og som ikke har pligt til at udarbejde et årsregnskab, når trossamfundet udarbejder et konsolideret årsregnskab, hvori menighedens årsregnskab indgår. Disse menigheder skal dog give besked herom i Trossamfundsregistret, jf. § 15, stk. 3, i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret. Det skal endvidere fremgå af det konsoliderede årsregnskab, hvilke menigheder der indgår.

Nedenfor vil vi uddybe baggrunden for vores gennemgang og kravene til de enkelte årsrapporter.

Ledelsespåtegning

Det er trossamfundets eller menighedens ledelse, der har ansvaret for at udarbejde årsregnskabet, herunder sikre, at det opfylder kravene i årsregnskabslovens § 18. Det er et krav, at årsrapporten indeholder en ledelsespåtegning, der er godkendt af ledelsen. Heri erklærer ledelsen sig enig i, at årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lovgivningen og eventuelle andre krav i vedtægterne, og at årsregnskabet giver et retvisende billede af aktiver og passiver, den finansielle stilling og resultatet.

Ifølge årsregnskabslovens § 9, stk. 1, skal ledelsen underskrive ledelsespåtegningen og datere underskriften. Det fremgår imidlertid af bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, § 16, stk. 3, at det ikke er et krav, at underskrifter fra repræsentanter fra trossamfundet eller menigheden fremgår af årsregnskabet, når det indsendes til Trossamfundsregistret. Det indsendte årsregnskab skal dog være godkendt i overensstemmelse med vedtægternes bestemmelser herom.

Vi har derfor ikke sat det som et krav, at underskrifterne skal fremgå af ledelsespåtegningen, idet årsregnskaberne skal offentliggøres i Trossamfundsregistret på Kirkeministeriets hjemmeside. Vi har dog undersøgt, om der som minimum er navne på de individer, som har påtegnet årsregnskabet.

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen er trossamfundets eller menighedens driftsregnskab. Det er en opgørelse af trossamfundets eller menighedens indtægter og udgifter i forbindelse med driften. Opgørelsen viser, om trossamfundet eller menigheden har haft overskud eller underskud i regnskabsåret.

I vores gennemgang af resultatopgørelserne har vi bl.a. lagt til grund, at resultatopgørelsen er udarbejdet skematisk, og at posterne er fordelt i en bestemt rækkefølge, så det er muligt at sammenligne resultatet med andre regnskabsår. Vi har desuden lagt vægt på, om det er muligt at se, om trossamfundet eller menigheden har over- eller underskud inden for den pågældende regnskabsperiode.

Balance

Balancen er en opgørelse over trossamfundets eller menighedens aktiver og passiver på opgørelsesdagen. Aktiverne kan indeholde poster som anlægsaktiver, varebeholdninger, tilgodehavender, likvider og periodeafgrænsningsposter. Passiverne kan indeholde poster som egenkapital, hensatte forpligtelser, langfristet gæld og kortfristet gæld.

Vi har i gennemgangen af balancen lagt til grund, at aktiver og passiver er præsenteret hver for sig i balancen, og at de stemmer overens.

Noter, herunder en redegørelse for anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis beskriver principperne for opgørelse af regnskabsposterne i resultatopgørelsen og balancen. Noter er ligeledes en specifikation til regnskabsposterne, og dermed er de med til at give læseren af årsregnskabet en bedre forståelse af indholdet.

Ifølge årsregnskabslovens § 21 skal der redegøres for de indregningsmetoder og den værdiansættelse, der er anvendt for posterne i alle årsrapportens bestanddele. Herunder skal trossamfundet eller menigheden særskilt oplyse om bl.a. eventualforpligtelser, pantsætning, dækning af underskud, hvor meget der er uddelt til andre, og hvordan dette er uddelt.

Vi har i gennemgangen vurderet, om årsregnskaberne indeholder en samlet redegørelse for den anvendte regnskabspraksis, da en sådan redegørelse kan være nødvendig for at forstå regnskabsposterne i resultatopgørelsen og balancen.

Konsolideret årsregnskab

Det fremgår af § 11 i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, at menighedernes seneste årsregnskab skal indberettes til Trossamfundsregistret. Menighederne er dog undtaget fra dette krav, hvis det "overliggende" trossamfund aflægger et konsolideret årsregnskab, hvori menighedens årsregnskab indgår. En række menigheder har anvendt denne mulighed for regnskabsåret 2020 og har indberettet til Trossamfundsregistret, at de ikke indberetter et årsregnskab, da de indgår i et trossamfunds konsoliderede årsregnskab. Hvis det imidlertid viser sig, at disse menigheder ikke fremgår af trossamfundets regnskab, har menigheden uretmæssigt undgået at indsende et årsregnskab. Vi har derfor undersøgt, om årsregnskaberne for disse menigheder faktisk fremgår af årsregnskabet for det overliggende trossamfund. Hvis menighederne har indberettet, at de indgår i et konsolideret årsregnskab, men dette ikke fremgår tydeligt af trossamfundets årsregnskab, har vi vurderet, at den pågældende menighed har indberettet et årsregnskab, men at det ikke lever op til formkravene for årsregnskaber og oplysninger om donationer.

Samlet donationsbeløb

Som tidligere nævnt er der i § 17 i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret fastsat regler om indberetning af oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret. Årsregnskabet (eller et bilag til årsregnskabet) skal ifølge bekendtgørelsen indeholde oplysninger om det samlede beløb, som trossamfundet eller menigheden har modtaget i donationer i regnskabsåret. Som donationer anses kontantbeløb, bortset fra medlemskontingent, og økonomisk støtte i form af lånegarantier, varer, tjenesteydelser, fast ejendom mv.

Vi har i gennemgangen lagt vægt på, at trossamfund og menigheder, som har modtaget kontantbeløb eller anden økonomisk støtte, skal angive det samlede beløb, som de har modtaget i donationer i regnskabsåret. Rigsrevisionen konstaterer, at dette krav tydeligt fremgår af bekendtgørelsen, og hvis det samlede beløb modtaget i donationer overstiger 20.000 kr. ekskl. moms, skal trossamfundet eller menigheden tilføje yderligere oplysninger vedrørende donationer i enten årsregnskabet eller i særskilte bilag hertil.

Oplysninger om, hvorvidt der fra samme donator er modtaget et beløb, som overstiger 20.000 kr.

Hvis anerkendte trossamfund og menigheder har modtaget over 20.000 kr. ekskl. moms i samlet donationsbeløb, skal årsregnskabet også indeholde oplysninger om, hvorvidt trossamfundet eller menigheden i regnskabsåret har modtaget én eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger de 20.000 kr.

Hvis et trossamfund eller en menighed har modtaget over 20.000 kr. fra samme donator, skal årsregnskabet, jf. bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, § 17, stk. 3, indeholde oplysninger om størrelsen af donationen fra den enkelte donator samt donatorens navn og adresse. Donatorens navn og adresse skal dog ikke oplyses, hvis der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer. I sådanne tilfælde skal donatoren angives som anonym.

Hvis der ikke er modtaget over 20.000 kr. fra samme donator, lægger vi til grund, at det eksplicit skal fremgå af enten årsregnskabet eller særskilte bilag hertil, at der ikke er modtaget donationer, som overstiger 20.000 kr. fra samme donator. Denne fortolkning anlægger vi, fordi det fremgår af § 17, stk. 2, i bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret, at årsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvorvidt trossamfundet eller menigheden har modtaget én eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr. Rigsrevisionen finder i øvrigt, at det er essentielt med denne eksplicite stillingtagen, så en læser af årsregnskabet ikke er i tvivl om, hvorvidt manglende oplysninger skyldes, at der ikke er modtaget over 20.000 kr. fra samme donator, eller hvorvidt manglende oplysninger skyldes en forglemmelse.

Standarderne for offentlig revision

Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).

Bilag 2. Ordliste

Donation	Kontantbeløb, bortset fra medlemskontingent, og økonomisk støtte i form af lånegarantier, varer, tjenesteydelser, fast ejendom mv.
Menigheder	Menigheder, forsamlinger og kredse mv., der er omfattet af et trossamfunds anerkendelse i medfør af § 8 i lov om trossamfund uden for folkekirken.
Regnskabsklasse A	Reglerne i årsregnskabsloven for udarbejdelse af årsrapporter opdeles i regnskabsklasserne A, B, C og D. En virksomhed, der aflægger årsrapport efter reglerne i regnskabsklasse A, skal i det mindste udarbejde en årsrapport bestående af en ledelsespåtegning, en balance, en resultatopgørelse og noter, herunder en redegørelse for anvendt regnskabspraksis.
Stamoplysninger	Navn og hjemsted, vedtægter, kontaktoplysninger på den person, der er ansvarlig i forhold til Trossamfundsregistret, trosgrundlaget eller læretraditionen i trossamfundets religion og trossamfundets centrale ritualer.
Trossamfund	Et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer.
Trossamfundsregistret	Det digitale register over trossamfund, der er registreret som anerkendte trossamfund i Danmark, og menigheder, forsamlinger og kredse mv., der er omfattet af et trossamfunds anerkendelse.
